

Een gewoonte, geen daad!

Stijn Keppens was onlangs nog in het nieuws, maar dan naar aanleiding van de derde cd-release van zijn Leuvense rockgroep Black Sun. Stijn is er gitarist. Maar Stijn Keppens is ook schilder en wat voor één! Sinds vele jaren bouwt hij gestaag aan een indrukwekkend oeuvre. Op het eerste gezicht zou men misschien denken dat hij aan 'action painting' doet à la Jackson Pollock. ... Maar klopt dat wel?

Voor zijn tentoonstelling STAINS - what's in a name? - toont Stijn Keppens meer dan vijftig schilderijen. Niet zomaar aan de wand, maar in een heuse environment laat hij zijn schilderijen en "stains" in de ruimte evolueren. Het zijn schilderijen die in strikt opeenvolgende werksessies tot stand zijn gekomen in wat gemeenzaam 'de spetterhoek' van het atelier van De FactorY wordt genoemd (zie foto). Stijn legt zijn doeken op de grond en brengt dan in een twee- of driedaagse sessie telkens een andere laag aan. Verschillende soorten materie: acryl, bister, compactuna, zelfs aarde, en een vernislaag die op elkaar inwerken. Meestal werkt hij in series waardoor drieluiken ontstaan of eenzelfde werkwijze in verschillende formaten.

De kunstenaar volgt dus een beredeneerd stappenplan waarbij hij met de verschillende lagen die hij aanbrengt een eenheid creëert en een diepte die ons raakt en tot denken aanzet en zelfs tot het laten vervluchtigen van het denken, een defragmentatie van het denken in de bouwsteentjes ervan, het knetteren van miljoenen verbindingen. Het is precies hier dat Stijns werk in hoge mate verschilt van dat van de Amerikaanse "action painter" Jackson Pollock. Waar het bij Pollock gaat om het gevecht van de kunstenaar met de materie (de verf) met het grote schildersdoek als arena, is het Keppens te doen om de verstilling die volgt op de goed voorbereide actie van de kunstenaar in zijn atelier.

De "spetterhoek" van De FactorY

De tentoonstelling is opgedeeld in vijf grote delen. Ten eerste is er een fries die bestaat uit een reeks aaneengeschaalde schilderijen van hetzelfde formaat. Ze vormen samen letterlijk een soort tijdlijn (hoewel niet-chronologisch): schilderijen gekozen uit een grote reeks werken van de afgelopen jaren. Ze vormen samen een soort staalkaart van verschillende werkwijzen die zijn gehanteerd door de jaren heen. We zouden de fries kunnen beschouwen als een soort geologie (aard- en steenkunde), een dwarsdoorsnede van Stijn's oeuvre.

Als tweede deel zien we de grote werken die op de grond liggen. Het zijn banners waarvan de achterzijde is gebruikt om een schilderij te maken. De werken hebben we met opzet niet aan de muur gehangen, omdat ze net als het andere werk op de grond gelegd tot stand zijn gekomen. Ze geven zo het zicht en het inzicht weer van de kunstenaar tijdens het maken. De grote lemen wand is met opzet leeg gelaten als rustpunt en samenhang van de ruimte en de tentoonstelling.

Aan het begin van de tentoonstelling (wanneer je binnenkomt) hangen de meest recente reeks van werken. Een tentoonstelling op zich. Een imposante reeks van veelluiken die een beetje doen denken aan hedendaagse retabels. De oppervlakken lijken wel geoxydeerd, en werken als een spiegel. Niet dat de mens er zichzelf in kan bewonderen. Bijna integendeel, het zijn werken die uitnodigen tot reflectie, be-spiegeling (of ontspiegeling), tot meditatie, of gewoon tot een wandeling langsheen de verschillende trapsgewijs opgehangen formaten.

Een qua materie meer in zichzelf gekeerde reeks wordt in een meer klassieke ophanging getoond onder de ramen. Deze werken lijken de sporen te dragen van een intense bewerking en doen hierdoor soms denken aan met patina's bedekte stenen eerder dan aan lichte schilderijen.

Als vijfde entiteit in de tentoonstelling plaatsten we tegen een muur als een soort tweede geologische reeks, maar nu tegen en over elkaar, opnieuw werken uit verschillende periodes. Ook hier een voorbeeld van de veelheid van Stijn Keppens' werk. Een noodzakelijke veelheid. We hadden het er over dat hier, door die stelselmatige manier van werken, de kwantiteit hand in hand gaan met de kwaliteit. (Met alle problemen van stockage van het werk van dien).

Die veelheid is niet zomaar een veelheid, maar het resultaat van het ritueel dat het werk van Stijn in zich vervat houdt. Ritueel is per definitie herhaling van een bepaalde actie, een herhaling die op zoek is naar een zekere perfectie, een concentratie, een focus, een aarding. Aristoteles zei dit reeds: "We zijn wat we herhaaldelijk doen. Kwaliteit is geen daad, het is een gewoonte".

Frank Snyders, De Y-factor, 2018